

ÚVODEM	3
ÚVODEM KE DRUHÉMU VYDÁNÍ	4
1. HUDEBNÍ ESTETIKA A JEJÍ MÍSTO V POZNÁVÁNÍ A OSVOJOVÁNÍ HUDBY	5
1.1 Názvoslovné problémy	6
1.1.1 Výrazy „estetika“, „estetický“ atd.	6
1.1.2 Alternativy výrazu „estetika“	9
1.1.3 Termín „hudební estetika“	10
1.2 Hudební estetika jako specifické poznání hudby	10
1.2.0.1 Malá vědoslovná exkurze	10
1.2.1 Filozofický a vědní charakter estetiky a hudební estetiky	13
1.2.2 Hudební estetika jako součást estetiky	14
1.2.3 Vztah estetiky k vědám o umění	15
1.2.4 Hudební estetika v systému muzikologie	17
1.2.5 Hudební estetika a další aktivity poznávání a osvojování hudby	20
1.3. Definice hudební estetiky	21
1.3.1 Předmět disciplíny	23
1.3.2 Metodologie obecné a hudební estetiky	23
1.3.2.1 K otázkám tzv. empirické a experimentální estetiky ve vztahu k hudbě	26
1.3.3 Cíle a funkce obecné a hudební estetiky	27
2. NÁRYS VÝVOJE HUDEBNĚ ESTETICKÉHO MYŠLENÍ	28
2.0.1 K periodizaci dějin estetiky a hudební estetiky	28
2.1 Hudebně estetické myšlení před vznikem novodobé estetiky	29
2.1.1 Hypotetické počátky	29
2.1.2 Situace tzv. vysokých (zvláště mimoevropských) kultur	30
2.1.3 Antická kultura	32
2.1.4 Přínosy středověku	36
2.2 Na cestě ke koncepci krásných umění a k paradigmatu estetiky	39
2.2.1 Inovace ve sféře umění: od humanismu k osvícenství	40
2.2.2 Přínosy novověké filozofie	42
2.3 „První století“ novodobé estetiky	44
2.3.1 Filozofické systémové koncepce estetiky (...)	44
2.3.0.1 (...) a filozofické marginálie	47
2.3.2 Na cestě ke speciálním estetikám — přínosy „uměnověd“	48
2.3.3 Ve znamení subjektivismu a romantismu	50
2.4 Obecná a hudební estetika mezi filozofickou tradicí a scientismem	52
2.4.1 Počátky interdisciplinarity	54
2.4.2 Tváří in tvář obecné teorii umění — „krize estetiky“?	55
2.5 Estetika jako program	56
2.6 Směrové větvení estetického myšlení	58
2.7 Estetika budoucnosti: budoucnost estetiky?	62
3. ZÁKLADNÍ OKRUHY HUDEBNĚ ESTETICKÉ PROBLEMATIKY	64
3.0.1 Problém tzv. estetických kategorií	64
3.1 Estetično v interakci „subjekt — objekt“	66
3.1.1 Předpoklady: „vybavenost“ estetického subjektu a estetického objektu	70
3.1.1.1 Dispozice subjektu	70
3.1.1.2 Vlastnosti objektu	75

3.1.2	Povaha estetické reakce	79
⇒ 3.1.2.1	Estetické vnímání, percepce a apercepce	80
3.1.2.2	Estetické porozumění	81
3.1.2.3	Identifikace subjektu s objektem (vcítění, vžívání, vtělesnění, distance, ozvláštňení)	82
3.1.2.4	Estetická reakce v procesu tvorby a recepce	83
⇒ 3.1.2.5	Libost (nelibost) — hodnocení — soud	84
3.1.3	Estetická potřeba, funkce, norma a hodnota	85
3.2	Estetično ve vztahu k univerzu hudby	90
- 3.2.0.1	K termínu-pojmu „umění“	91
3.2.0.2	Vztah „hudba — umění“	92
3.2.0.3	Hudba v mimouměleckých kontextech	94
3.2.1	Estetické aspekty hudby	95
3.2.1.1	„Estetická hudba“	98
3.2.2	Estetické aspekty hudebních aktivit	100
3.2.2.1	Aktivita sluchu, hudební slyšení, hudební myšlení	100
3.2.2.2	Produkování hudby, zvuková realizace hudby, hudební recepce	102
3.2.2.3	Problematika dalších aktivit spjatých s hudbou	108
3.2.3	Estetické aspekty dalších jevů ze sféry předpokladů a realizace hudby	109
3.3	Osvojování hudby jako estetický proces	111
3.4	Estetická funkce a funkční spektrum hudby	113
3.5	Hudba v komplexu estetického osvojování a přetváření reality	118
4.	INTERDISCIPLINÁRNÍ ASPEKTY HUDEBNÍ ESTETIKY	125
4.1	Mimomuzikologické kooperace hudební estetiky	125
4.1.1	Antropologické aspekty	126
4.1.2	Informačně teoretické aspekty	128
4.1.3	Komunikačně teoretické aspekty	129
4.1.4	Sémiotické aspekty	132
4.1.4.1	Sémiotický výklad vztahu „obsah — forma“	140
4.2	Kooperace hudební estetiky v rámci muzikologie	143
4.2.0.1	Hudební kritika jako aplikovaná hudební estetika?	143
4.2.1	Psychologické aspekty	144
4.2.2	Sociologické aspekty	147
4.2.3	Pedagogické aspekty	149
4.2.4	Vztah k hudební teorii	151
4.2.4.1	„Opomenutá oblast“ aneb teorie rozeznání hudby	152
4.2.5	Vztah k hudební historii?	153
LITERATURA	156
A.	Celkové přehledy obecně estetické problematiky	156
B.	Dějiny estetiky (celkové přehledy, dílčí úseky, školy, osobnosti)	156
C.	Práce o obecné teorii umění a o dalších obecněji zaměřených výkladech umění	157
D.	Práce o dílčích problémech obecné estetiky	158
F.	Celkové přehledy hudebně estetické problematiky	159
G.	Dějiny hudební estetiky (celkové přehledy, dílčí úseky, školy, osobnosti)	159
H.	Práce o dílčích problémech hudební estetiky	160
JMENNÝ REJSTRÍK	162

JMENNÝ REJSTŘÍK

- Abert, H. 35
Addison, J. 43
Adler, G. 18
Adorno, Th. W. 57, 62, 107, 148, 156
Alberti, L. B. 40
Albertus Magnus 37
Allen, G. 52, 59
Allesch, Ch. G. 145, 156
Alt, M. 112
Ambros, A. W. 48, 160
Anschütz, G. 160
Anzenbacher, A. 13
Archimedes 25
Aristeides Quintilianus 37
Aristoteles 7, 26, 35, 36, 41, 64, 150, 157
Aristoxenos z Tarentu 35, 36
Asafjev, B. V. 142
Augustinus, A. 7, 34, 37, 38, 133, 157
Aumont, J. 159
Aurobindo, S. 31
- Bacon, F. 42
Bach, C. Ph. E. 49
Bach, J. S. 73, 107, 116, 124, 128, 142
Barthes, R. 135
Barvik, M. 160
Batteux, Ch. 40, 46, 48
Baudelaire, Ch. 57
Baumgarten, A. G. 7, 29, 43–45, 49, 65, 157
Bayer, R. 156
Beattie, J. 41, 48
Becking, G. 60, 61
Beethoven, L. v. 10, 51, 88, 137, 143, 160
Bek, M. 22
Bekker, P. 61
Benjamin, W. 62
Berdajev, N. 40
Bergala, A. 159
Bergson, H. 60
Berkeley, G. 43
Besseler, H. 61, 101, 146, 160
Bimberg, S. 159, 160
Bizet, G. 51
Blacking, J. 127
Blake, W. 51
Blaukopf, K. 22, 46, 156
Boethius, A. M. T. S. 36, 121
Boileau-Despréaux, N. 40
Bolzano, B. 46–48, 133, 135, 157
Borev, J. B. 65
Routerwek, F. 45
Brahms, J. 73, 107, 108
Branberger, J. 43
Bratranek, F. T. 52
Brelet, G. 160
Bridges, R. 157
Bubner, R. 69, 158
Bücken, E. 141
Burjanek, J. 101, 112, 147, 160
- Burke, E. 43
Busch, H. J. 142
Busoni, F. 57, 160
- Carlyle, T. 51
Carritt, E. F. 157
Carroll, L. 128
Casimir, T. 131
Cassiodorus, F. M. A. 38
Cigánek, J. 88
Closson, E. 159
Cohn, J. 60
Coker, W. 132
Collingwood, R. G. 60, 157
Comte, A. 59, 147
Condillac, E. B. de 44, 48
Croce, B. 58, 60, 156
- Čajkovskij, P. I. 73
Čapek, K. 60
Černyševskij, N. G. 52, 158
- Dahlhaus, C. 20, 28, 51, 100, 152, 154, 155, 159, 160
Dambeck, J. H. 46, 48, 96, 97
Damón 35, 42
Darwin, Ch. 52
Demokritos 34
Derrida, J. 33
Descartes, R. 42–44, 48, 49, 160
Dessoir, M. 15, 55, 157
Dewey, J. 60, 157
Diderot, D. 44, 48, 49, 82
Dilthey, W. 60
Dostál, V. 156
Doubravová, J. 110, 132
Dubos, J. B. 40, 41, 48
Dufrenne, M. 61
Durdík, J. 9, 46, 58, 75, 156, 159
Dürer, A. 40
Durkheim, E. 88
Dvořák, A. 10, 20, 161
- Eagleton, T. 21, 158
Eckermann, J. P. 49
Eco, U. 37, 62, 63, 78, 156, 157, 159
Eggebrecht, H. H. 19, 22, 62, 81, 88, 99, 100, 101, 112, 114, 132, 138, 155, 160
Ehrenfels, Ch. v. 146
Elschek, O. 17, 31, 38, 64
Engel, G. 159
Eno, B. 117
Escher, M. C. 124, 128
Euler, L. 96
- Faltin, P. 132, 135
Fechner, G. Th. 14, 26, 52, 53, 55, 58, 59, 75, 144, 156
Feuerbach, L. 57

- Fibich, Z. 20
 Ficker, F. 46, 48
 Fichte, J. G. 47, 50
 Fischer, J. L. 61
 Flaubert, G. 57
 Foglarová, E. 156
 Forkel, J. N. 18, 49, 143
 Freud, S. 57, 60
 Fromm, E. 62
 Fubini, E. 160
 Fukač, J. 6, 17, 51, 87, 113, 122, 123, 132, 133

 Gadamer, H.-G. 158
 Galilei, G. 41
 Galilei, V. 41, 49
 Gatz, F. M. 160
 Gellert, Ch. F. 46
 Gilbertová, K. E. 156
 Glareanus, H. L. 41, 49
 Gödel, K. 124, 128
 Goethe, J. W. 49-52
 Goldschmidt, Harry 161
 Goldschmidt, Hugo 49, 160
 Goncourt, E. 57
 Goncourt, J. 57
 Gorgias 34
 Gottsched, J. Ch. 46
 Graham, G. 157
 Gravina, V. 43

 Grétry, A.-E.-M. 50
 Großmann, R. 131
 Guyau, J. M. 59, 76, 157

 Habermas, J. 39, 131
 Halm, A. 152
 Hand, F. G. 18, 50, 159
 Hanslick, E. 18, 45, 48, 50, 57-60, 64, 96, 97, 134,
 136, 140, 141, 143, 145, 154, 159, 160
 Hanslick, J. A. 96
 Hartmann, E. v. 48, 60, 160
 Hartmann, N. 61
 Hausegger, F. v. 60, 160
 Hauser, A. 59, 157
 Haydn, J. 51
 Hegel, G. W. F. 9, 15, 28, 33, 40, 45, 46, 48, 50-53,
 55, 58, 60, 87, 97, 134, 137, 141, 154, 156, 160
 Heidegger, M. 33, 61, 157
 Heine, H. 51
 Heinrich, D. 158
 Helfert, V. 3, 60, 61, 106, 107, 149, 160
 Helmholtz, H. v. 55, 57, 59, 145
 Henckmann, W. 156
 Hennequin, E. 59
 Herbart, J. F. 58, 75, 156
 Herder, J. G. 28, 47, 50, 51
 Hésiodos 33
 Heydenreich, K. H. 45, 52
 Hindemith, P. 151, 152
 Hobbes, T. 43
 Hoffmann, E. Th. A. 51, 57
 Hofstadter, D. R. 124, 128
 Hogarth, W. 43
 Home, H. 43
 Homér 33

 Honzík, K. 57, 88
 Horkheimer, M. 62
 Horwicz, A. 46
 Hostinský, O. 3, 6, 8, 15, 20, 26, 52, 53, 55, 58,
 59, 75, 87, 97, 98, 107, 134, 141, 147, 156-158,
 161
 Hruban, J. 156
 Huber, K. 159
 Huizinga, J. 30, 105
 Hume, D. 43
 Husserl, E. 33, 56, 60, 61, 146, 160
 Hutcheson, F. 43
 Hutter, J. 101

 Chabanon, M. P. G. de 41, 48
 Chateaubriand, F. R. 51
 Chlup, O. 150
 Chopin, F. 114
 Chrysanter, K. F. F. 18, 49
 Chvatík, K. 157

 Ingarden, R. 61, 78, 158, 159
 Iser, W. 158

 Jakobson, R. 61, 132, 135
 Janáček, L. 10, 57, 107, 110, 117, 145, 151, 160
 Janáčková, J. 157
 Janoušek, J. 148
 Jean Paul 50, 51, 57
 Jiránek, J. 59, 132, 160
 Jodl, F. 159
 Jouffroy, T. S. 45
 Jung, C. G. 60
 Jüzl, M. 15, 22, 26, 65, 66, 68, 70, 72, 79, 156-158

 Kaden, Ch. 123, 132
 Kaden, W. 159
 Kagan, M. 156
 Kandinskij, V. 57
 Kant, I. 8, 28, 45-48, 59, 84, 85, 96-98, 119, 143,
 156, 157, 160
 Karbusický, V. 73, 127, 132, 133, 148
 Karvaš, P. 159
 Kasan, J. 148
 Keats, J. 51
 Kierkegaard, S. 51
 Kircher, A. 41, 49
 Klácel, F. M. 9
 Klement Alexandrijský 38
 Klivar, M. 159
 Klüppelholz, W. 142
 Knepler, G. 161
 Koller, J. 157
 Kremlev, J. A. 161
 Kresánek, J. 17, 101, 117, 148
 Kretschmar, H. 61
 Krivickij, K. J. 156
 Kuhn, A. 157
 Kuhn, H. 156
 Kuhn, T. S. 11, 17
 Kuhnau, J. 42, 49
 Kullak, A. 153, 161
 Kurth, E. 60, 146, 152

 Lalo, Ch. 156, 158, 159

- Langer, S. K. 135, 137, 157, 158
 Lébl, V. 17
 Le Corbusier 57
 Lefebvre, H. 158
 Le Goff, J. 37
 Leibniz, G. W. 7, 33, 43–45, 48, 96
 Lenin, V. I. 59
 Lessing, G. E. 49
 Lévi-Strauss, C. 61, 126
 Levý, J. 159
 Lewis, G. H. 71
 Liess, A. 30, 156
 Lifšic, M. 158
 Lichtwark, A. 151
 Lippman, E. 28, 160
 Lippold, E. 159
 Lipps, Th. 59, 82
 Lissa, Z. 19, 59, 99, 159, 161
 Liuzzi, F. 159
 Łobaczewska, S. 159
 Locke, J. 43, 133
 Lombroso, C. 56
 Loos, A. 57
 Losev, A. F. 65, 157
 Lotman, J. M. 158
 Lotter, K. 156
 Lotze, H. 157
 Louis, R. 161
 Lukács, G. 59, 156–158
 Lunačarskij, A. V. 59, 158
 Lyotard, J. F. 62, 158

 Macek, P. 160
 Mahler, G. 138
 Malmberg, B. 123
 Mann, Th. 56
 Marie, M. 159
 Marinetti, E. F. T. 57
 Markus, S. A. 160
 Martinů, B. 57, 97, 103, 141
 Marx, A. B. 154
 Marx, K. 46, 47, 59, 62, 67, 68, 94
 Mattheson, J. 49
 Mayer, G. 160, 161
 Medici, L. di 41
 Meduševskij, V. 161
 Mehner, K. 159
 Mehring, F. 59
 Meier, G. F. 45
 Meinert, J. G. 46
 Mendelssohn, M. 44
 Mendelssohn Bartholdy, F. 45
 Mengs, A. R. 49
 Merleau-Ponty, M. 61
 Merriam, A. P. 126, 127
 Mersenne, M. 41, 43, 49
 Mersmann, H. 61, 159, 161
 Meumann, E. 26, 156
 Meyer, L. B. 132
 Mies, P. 161
 Michaelis, Ch. F. 45
 Moles, A. 26, 128, 129, 158
 Moos, P. 48, 160
 Monteverdi, C. 41, 73
 Moritz, K. Ph. 45
 Morpurgo-Tagliabue, G. 156
 Mozart, W. A. 51, 107, 121, 142
 Mukařovský, J. 61, 76, 85, 86, 88, 113, 132, 135, 147, 148, 158
 Müller, A. 46
 Müller Freienfels, R. 55, 59, 156
 Munro, T. 26, 31, 157, 158

 Nattiez, J.-J. 132
 Nejedlý, Z. 6, 15, 19, 53, 55, 56, 59, 60, 156, 157
 Nietzsche, F. 51, 52, 56
 Nordau, M. 56
 Nováček, Z. 159, 161
 Novák, M. 15, 34, 156–158
 Novalis 51

 Orff, C. 150
 Osborne, H. 31, 157, 158
 Osolobě, I. 137
 Osolobě, P. 157
 Ovsjannikov, M. F. 157

 Palacký, F. 9, 46, 156
 Pandey, K. C. 31
 Panofsky, E. 132
 Patočka, J. 45
 Pavlov, T. 59, 156
 Pečman, R. 157
 Peirce, Ch. S. 133, 136, 137
 Perikles 35
 Pfitzner, H. 57, 60, 161
 Piaget, J. 12, 13
 Platner, E. 52
 Platón 20, 26, 33–36, 38, 41, 42, 47, 67, 133
 Plechanov, G. V. 59
 Plotinus 36, 141
 Poe, E. A. 57
 Polák, P. 49, 160
 Poledňák, I. 4, 17, 73, 91, 107, 113, 122, 132, 133, 160
 Popper, K. R. 11, 34
 Praetorius, M. 41, 49
 Prokop, D. 22, 66, 68, 70, 72, 79, 156
 Pythagoras 33

 Quantz, J. J. 49

 Racek, J. 3, 17, 43, 160
 Rahn, J. 159
 Rameau, J.-Ph. 44
 Rappoport, S. 93
 Read, H. 60
 Redeker, H. 157
 Reinecke, H.-P. 132
 Riemann, H. 18, 87, 113, 141, 146, 151, 152, 159
 Riethmüller, A. 161
 Richards, I. A. 135
 Richter, J. P. 50
 Rolland, R. 111
 Ronsard, P. 40
 Rosenkranz, J. K. F. 52
 Roscher, W. 150
 Rousseau, J.-J. 44, 48, 49
 Ruge, A. 46
 Ruskin, J. 53

Sádecký, Z. 161
Santayana, G. 53, 158
Saussure, F. de 133, 138
Scruton, R. 82, 159
Seibt, K. H. 9, 46
Semper, G. 59, 87
Sen, R. K. 31
Seneca 42
Senff, W. 157
Serauky, W. 49, 160
Shaftesbury, A. A. C. E. of 43
Shannon, C. E. 128
Shaw, G. B. 56
Shelley, P. 51
Schäfer, R. 160
Schasler, M. 157
Scheibe, J. A. 49
Schelling, F. W. J. 47, 50, 51, 158
Schering, A. 60, 160
Schenker, H. 152
Schiller, F. 47, 51, 52, 150
Schilling, G. 159
Schlegel, A. W. 50
Schlegel, F. W. J. 50
Schleiermacher, F. D. E. 46, 50, 52, 60
Schmitz, E. 159
Schneider, R. 132
Schönberg, A. 57, 108, 117, 142, 151
Schopenhauer, A. 50, 51, 57, 60
Schubart, Ch. F. D. 10, 18, 50, 161
Schulhoff, E. 94
Schumann, R. 57
Schüz, A. 159
Siegmond-Schultze, W. 159
Silbermann, A. 106
Smetana, B. 10, 20, 115, 117, 146, 160
Sokrates 34, 35, 157
Solger, K. W. F. 46, 50
Souriau, E. 26, 156
Spencer, H. 52
Spinoza, B. de 43
Stahmer, K. 108
Stein, K. H. v. 157
Stockmann, D. 123, 127
Stolovič, L. N. 158
Stravinskij, I. 57, 97, 100, 103, 141-143
Střítecký, J. 157
Stumpf, C. 145, 146
Suchomel, M. 157
Sulzer, J. G. 9, 15, 40, 48, 49, 55
Supičić, I. 147, 161
Sus, O. 3, 157
Svoboda, K. 37, 157
Sychra, A. 10, 15, 59, 61, 128, 150, 157, 158, 160, 161

Šabouk, S. 158
Šestakov, V. P. 65, 157
Šestakova, V. 31, 33
Šimůnek, E. 161
Šindelář, D. 88, 158, 159
Šklovskij, V. 61, 82, 135, 140
Šlosar, D. 157
Štědroň, M. 65

Štěpán, V. 132

Taine, H. 15, 59, 158
Tarasti, E. 132
Tatarkiewicz, W. 157
Teige, K. 57
Tembrock, G. 123
Thibaut, A. F. J. 52
Tieck, L. 51
Tieffenbach, R. 159
Tinctoris, J. 38
Tolstoj, L. N. 56, 139
Tomáš Akvinský 37
Twining, T. 41, 48
Tyrš, M. 59

Ujfalussy, J. 59, 161
Utitz, E. 15, 55, 157, 158

Václavek, B. 157
Veblen, T. 71
Vereš, J. 3, 4, 6
Vernet, M. 159
Vico, G. 43
Vičar, J. 21
Vinci, L. da 40
Vischer, F. Th. 46, 52, 58
Vít, P. 28, 48, 160
Volek, J. 4, 15, 16, 20, 66, 77, 88, 93, 126, 132, 157, 158, 159
Volek, T. 127
Volkelt, J. 60, 82
Vygotskij, L. S. 145
Vychodil, P. J. 57
Vysloužil, J. 160

Wackenroder, W. H. 51
Wagner, R. 46, 50, 51, 56, 57, 59, 99, 117, 160
Wallaschek, R. 60, 159
Wallin, N. L. 123
Wallner, F. 54
Webb, D. 41, 48
Weber, M. 40, 62
Weisse, Ch. H. 46
Wellek, A. 146, 147, 161
Wellek, B. 146
Welsch, W. 8, 9, 62, 63, 77, 156, 159
Wicke, P. 62, 150
Wiener, N. 128
Wilde, O. 57
Winckelmann, J. J. 49
Windelband, W. 12
Wolf, W. 152, 159
Wolff, Ch. 7, 43-46, 144
Wundt, W. 55, 57, 59

Young, E. 43

Zarlino, G. 41, 49, 104
Zátka, V. 157
Zich, J. 82, 105, 153, 161
Zich, O. 3, 14, 15, 26, 52, 59, 61, 80, 141, 146, 148, 152, 153, 157, 159, 161
Zima, P. V. 159
Zimmermann, M. 20, 28, 51, 152, 160

Zimmermann, R. 58, 156, 157

Zoltai, D. 28, 33, 38, 160

Zschokke, J. H. D. 45, 52

Zuska, V. 157

Zykmund, V. 158

Ždan, V. 159